

Monumentnummer*: 523410

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82946/121

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Zutphen		Zutphen		Gelderland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
's Gravenhof	5			7201 DN	Zutphen		
's-Gravenhof	7			7201 DN	Zutphen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Zutphen	F				11383		

Omschrijving**

Inleiding

STEDELIJK GYMNASIUM met CONCIËRGEWONING gebouwd in 1881 in neorenaissance naar ontwerp van de stadsarchitect F.H. VAN ETTEGER (1838-1919) in opdracht van de stad Zutphen. In 1924 is de CONCIËRGEWONING voorzien van een nieuwe voorgevel. Het pand bevindt zich op de hoek van het 's Gravenhof en het Kerkhof binnen de bebouwde kom van Zutphen. F.H. VAN ETTEGER was als stadsarchitect van Zutphen in de periode 1878-1911 van groot belang voor het bouwen van een nieuwe stad na de slechting van de vestingwerken. Het stedelijk gymnasium is een goed voorbeeld van het werk van Van Etteger in zijn neorenaissance stijl. De stijl is te herkennen aan de natuurstenen aanzet-, sluit- en boogstenen in de segmentbogen, de natuurstenen speklagen en het veelvuldig gebruik van cartouches en mascarons.

Omschrijving

Symmetrisch hoekpand bestaande uit twee bouwlagen en een zolder afgesloten door een schilddak gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. De hoek van negentig graden die de gevel aan het 's Gravenhof maakt met de gevel aan het Kerkhof is afgeschuind. De afgeschuinde hoek van één vensteras breed functioneert als symmetrie-as voor de vijf vensterassen aan weerszijden. Uiterst rechts van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de gevel aan het 's Gravenhof bevindt zich de voormalige conciërgewoning met rechthoekige plattegrond bestaande uit één bouwlaag en een zolderverdieping. De gevels met hardstenen plint zijn opgetrokken in bruine baksteen in kruisverband. Naast baksteen is veel gebruik gemaakt van natuursteen voor de aanzet-, boog- en sluitstenen, speklagen, waterlijsten, klauwstukken, obeliskken, cartouches en frontons. Onder de geprofileerde bakgoot bevindt zich een uitkragend bakstenen rondboogfries in gele verblendsteen. De VOORGEVEL bestaat uit de symmetrie-as met links vijf vensterassen aan het Kerkhof, rechts vijf vensterassen en de trapgevel van de clavigerswoning aan het 's Gravenhof. De ingangspartij bevindt zich in de afgeschuinde hoek, de symmetrie-as, bestaande uit dubbele paneeldeuren met kussenindeling. Een houten kalf scheidt de paneeldeuren van het half rond vijfdeelig bovenlicht. De deuropening ligt iets terug in de gevel met geprofileerde, bakstenen dagkant. Het bovenlicht wordt afgesloten door een rondboog met natuurstenen aanzet-, boog- en sluitstenen met diamantkoppen. Ter hoogte van de aanzetsteen loopt een natuurstenen speklaag tot op de hoek. De hoek wordt op meerdere plaatsen benadrukt door natuursteen blokken. De begane grond van deze as wordt afgesloten door een fries van siermetselwerk van rode en gele verblendsteen onderbroken door natuurstenen consoles met triglifien. Hierboven bevindt zich een horizontale band met drie natuurstenen cartouches van elkaar gescheiden door verticaal metselwerk. In de middencartouche bevindt zich de tekst 'POLITIE', in de linker cartouche 'ANNO' en in de rechter cartouche '1881'. Op de eerste verdieping bevinden zich twee gekoppelde vensters met verdeling (2x3)+1 onder één liggende ellipsboog met siermetselwerk in de boogtrommel. De vensteropening wordt evenals de hoeken benadrukt door natuursteenblokken. De as eindigt in een trapgevel met decoratieve ijzeren muurankers, een 'oeuil de boeuf' en decoratieve natuurstenen afsluiting van de trappen. Het 'oeuil de boeuf' wordt omsloten door een rollaag met aan de boven- en onderzijde een rijk gedecoreerd sluitstuk. Iedere trap wordt afgesloten door een natuurstenen afdekplaat die doorloopt als horizontale lijst over de gevel. De eerste trap wordt aan weerszijden geflankeerd door een voluutvormig klauwstuk, de tweede door een natuurstenen obelisk en de derde wederom door een klauwstuk met op de top een gebogen fronton op een natuurstenen fries. Het fronton wordt bekroond door een ijzeren windvaan. Achter de trapgevel bevindt zich een aangekapt zadeldak gedekt met leien in maasdekking.

De middenas van de vijf vensterassen links van de symmetrie-as risaleert en eindigt in een trapgevel boven de doorgetrokken geprofileerde bakgoot. In de geveltop van de trapgevel bevindt zich een vierruits schuifraam afgesloten door een segmentboog en drie muurankers. Op de treden bevinden zich klauwstukken en obeliskken met op de top een driehoekig fronton. In de vijf assen bevinden zich tien regelmatig verdeelde schuiframen met verdeling (3x3) + 1. Alle vensteropeningen worden benadrukt door natuursteenblokken en afgesloten door een liggende ellipsboog met siermetselwerk in de boogtrommels. Ter hoogte van de aanzetstenen bevindt zich een speklaag. De onderdorpels van de vensters op de begane grond grenzen aan de hardstenen plint. Tussen de twee buitenste vensteropeningen bevindt zich een smalle rood geverfde halfronde nis met dezelfde natuurstenen blokverdeling. De begane grond eindigt in een horizontale sierband bestaande uit twee tandlijsten met daartussen siermetselwerk in rode en gele verblendsteen. Onder deze band bevindt zich in de risalerende as een fries als in de afgeschuinde hoek, in de overige assen bevinden zich hier acht regelmatig verdeelde muurankers. De eerste verdieping heeft dezelfde indeling en eindigt in een rondboogfries onder de geprofileerde bakgoot.

De vijf vensterassen rechts van de symmetrie-as zijn identiek aan die links van de as. De trapgevel van de clavigerswoning uiterst rechts valt buiten de symmetrie. De gevel met geschilderde plint is opgetrokken in een bruine baksteen in kruisverband. De muuropeningen in de gevel worden op de begane grond afgesloten door een liggende ellipsboog met natuurstenen aanzet-, boog- en sluitstenen met siermetselwerk in de boogtrommels. Links bevindt zich een dubbele paneel deur met cassettenindeling en tweeruits bovenlicht. Rechts van de deur bevinden zich twee schuiframen met verdeling (2x3)+1. De begane grond wordt afgesloten door een water/cordonlijst met in de geveltop een vierruits stolpraam afgesloten door een rondboog. Links en rechts van het venster bevinden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zich twee smeedijzeren muurankers die samen het jaartal 1924' vormen. Tegen de LINKERZIJGEVEL grenst het linker buurpand aan het Kerkhof.

De ACHTERGEVEL bestaat uit twee haaks op elkaar staande gevels bestaande uit links de achtergevel van de clavigerswoning gevolgd door vijf vensterassen van het schoolgebouw en rechts vier vensterassen. Links in de achtergevel van de clavigerswoning bevindt zich een enkele paneeldeur met tweeruits bovenlicht, een enkelruits toiletraam met rechts een driestrooksvenster met roedenverdeling. Alle muuropeningen worden afgesloten door een anderhalf steens strek met een nabootsing van natuurstenen aanzet- en sluitstenen in gele verblendsteen. De gevel wordt afgesloten door een tandlijst onder de geprofileerde bakgoot met achterliggend schilddak. Centraal in het achterschild bevindt zich een dakkapel met vierruits draairaam en fronton. Rechts van de achtergevel van de conciërgewoning volgen de vijf vensterassen van het schoolgebouw. De gevel met gepleisterde plint eindigt in een uitkragend bakstenen rondboogfries van gele verblendsteen. De begane grond eindigt in een tandlijst van gele baksteen. De segmentboogvormige muuropeningen worden aan weerszijden benadrukt door gele verblendsteen evenals de aanzet- en sluitstenen. De vensters zijn per twee gekoppeld door vier gele verblendstenen speklagen. Op de begane grond bevinden zich vier schuiframen met verdeling (3x3)+2 n een deur met meerruits bovenlicht. In het linkerraam is een deur aangebracht. Op de eerste verdieping bevinden zich vijf identieke schuiframen. Haaks op de vijf vensterassen staan vier vensterassen met op de verdieping vier identieke schuiframen. Links op de begane grond bevinden zich twee schuiframen met rechts een later geplaatste éénlaagse uitbouw met plat dak. In het dakschild is op zorgvuldige wijze een aantal velux dakramen geplaatst met tegen de gevel tweemaal een brandtrap die uitkomt bij een dakkapel met vierruits raam.

De RECHTERZIJGEVEL is de zijgevel van de clavigerswoning. Links in deze gevel bevindt zich een vensteropening met vierruits raam afgesloten door een rondboog met siermetselwerk in de boogtrommel. Het INTERIEUR is aangepast aan de huidige functie zonder al te veel het oorspronkelijke gebouw aan te tasten. De plafonds zijn verlaagd zonder dat er een extra verdieping is gecreëerd. In de hal bevindt zich een houten steektrap en een oorspronkelijk stucplafond. De muren in de hal zijn voorzien van schijnvoegen. De indeling is behouden gebleven en de zolder is in gebruik als leslokaal.

Waardering

STEDELIJK GYMNASIUM met CONCIËRGEWONING gebouwd in 1881 in neorenaissance naar ontwerp van de stadsarchitect F.H. VAN ETTEGER (1838-1919) in opdracht van de stad Zutphen.

- Van architectuurhistorische waarde als goed bewaard voorbeeld van een uitgevoerd ontwerp van een stadsarchitect in neorenaissance. Kenmerkend voor de neorenaissance stijl zijn de natuurstenen aanzet-, sluit- en boogstenen in de segmentbogen, de natuurstenen speklagen en het veelvuldig gebruik van cartouches en mascarons.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de ligging van het object aan de rand van de middeleeuwse stad grenzend aan de restanten van de oude stadsmuur.
- Van cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een stedelijk gymnasium als een type schoolgebouw representatief voor de ontwikkeling van het onderwijs in Nederland.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument